

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.З.Н.

Мала академія наук
України під егідою
ЮНЕСКО

Національний
технічний університет
ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА
1899

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Київський національний університет
будівництва і архітектури
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ХVІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА
НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

09 – 12 грудня 2025 року
Полтава

УДК 159.9:343.98:37.091.2

**ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ «ЗЕЛЕНОЇ КІМНАТИ» ЯК ІННОВАЦІЙНОГО
ОСВІТНЬОГО ІНСТРУМЕНТУ У МЕЖАХ КУРСУ «ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Чепур О. О. PhD, старший викладач

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

chepur_ok@ukr.net

На сьогодні активно формується середовище, дружнє до дитини, яка постраждала від насильства та бере участь у правових процедурах, хоча юридичне визнання її як вразливого учасника процесу сформувалося лише на початку ХХІ століття з появою перших міжнародних документів про «правосуддя, дружнє до дитини». Мета такого підходу — забезпечити безпечні й психологічно комфортні умови, у яких дитина може говорити без страху та тиску. У цьому контексті ключовою є роль психолога, завдання якого — не стільки отримання інформації, скільки створення атмосфери довіри, де дитина сприймається не як об'єкт розслідування, а як суб'єкт із правом на власний голос і можливість вільно розповісти про пережиті події.

В Україні в рамках розвитку правосуддя, дружнього до дитини, активно впроваджується модель Barnahus та методика «Зелена кімната».

Barnahus (Children's House) — це інноваційна модель, започаткована у 1998 році в Ісландії. Вона створена для того, щоб уникнути повторних опитувань дитини різними органами. У межах Barnahus усі необхідні фахівці працюють в єдиному просторі, забезпечуючи психологічну, медичну та юридичну підтримку.

Методика «Зелена кімната» в Україні офіційно була запроваджена Національною поліцією у 2021 році за підтримки ЮНІСЕФ. Вона адаптує принципи Barnahus до національного законодавства та процедур. Основними її завданнями є: забезпечення безпечного психологічного простору для дитини; мінімізація кількості опитувань; підготовка та фіксація відеозапису допиту для суду; забезпечення участі психолога або педагога під час кожного інтерв'ю.

Узагальнюючи, можна зазначити, що центри Barnahus є ширшим структурним утворенням, ніж «Зелена кімната», однак принципи проведення інтерв'ю з дитиною за участі психолога залишаються ідентичними.

З 2 жовтня 2023 року в Україні діє проєкт, що через систему центрів БПД забезпечує участь спеціально підготовлених психологів із підтвердженою кваліфікацією у кримінальних провадженнях за участю дітей.

У рамках навчальної дисципліни «Юридична психологія» студенти-психологи вивчають тему «Психологічні особливості допиту дітей», адже будь-який психолог, який працює з дітьми та пройшов спеціальну підготовку, може бути внесений до реєстру й залучатися до інтерв'ювання дітей у межах кримінальних проваджень.

У 2023 році в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» було відкрито Навчально-дослідницький центр психологічної експертизи «Зелена кімната» (далі – Центр), основною метою якого є забезпечення поглибленої практичної підготовки учасників освітнього процесу.

На базі Центру проводяться практичні заняття, де студенти відтворюють реалістичний діалог між малолітньою жертвою сексуального насильства та психологом. Після інтерв'ю студенти діляться внутрішніми та зовнішніми спостереженнями, оцінюють структуру допиту та визначають методичні порушення, яких припустився психолог. Далі студенти переглядають відеозапис допиту дитини (зі збереженням повної анонімності й конфіденційності) та за стенограмою формують висновки щодо ситуацій, у яких було порушено техніку інтерв'ювання.

Для розширення навчальної траєкторії студентам організують візит до центру Barnahus, де їм додатково розповідають про роботу центру та, зокрема, про роль психолога.

Використання методики «Зелена кімната» у межах курсу «Юридична психологія» сприяє комплексному розвитку професійних компетентностей майбутніх психологів: з одного боку, студенти опановують спеціалізовані hard skills — структурування інтерв'ю, дотримання етичних стандартів, розпізнавання методичних порушень, застосування протоколів допиту дітей; з іншого — у них формується широкий спектр soft skills, зокрема емпатія, емоційна чутливість, навички безпечної комунікації, вміння підтримувати дитину та зберігати її психологічний комфорт. Моделювання реальних інтерв'ю інтегрує ці навички в єдиний професійний профіль, що забезпечує практикоорієнтовану підготовку студентів і формує готовність до роботи у сфері юридичної та судово-психологічної практики.

Література:

1. *Методичні рекомендації щодо організації роботи з дітьми за методикою «Зелена кімната» для слідчих і поліцейських.* — МВС України, Київ, 2021.
2. *Модель «Барнахус»: загальна характеристика і впровадження в Україні.* ЮНІСЕФ. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/documents/model-barnahus-implementation-ukraine> (дата звернення: 15.11.2025)
3. UNICEF (2020). *Child-Friendly Justice and Barnahus Model in Eastern Europe: Implementation Toolkit.*

УДК 339.9:330.3

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇН

Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
fem.chichkalo@nupp.edu.ua

Чому деякі країни кращі за інші в інноваціях та технологіях? Багато експертів вважають, що внутрішні інституції та політика визначають національні темпи інновацій. Однак після десятиліть досліджень досі немає згоди фахівців щодо того, як саме це відбувається і які саме інституції мають значення. Було надано не достатньо сукупних доказів для підтримки будь-якого конкретного пояснення. Проте, незважаючи на ці проблеми, віра у зв'язок між внутрішніми інституціями та національними темпами технологічного розвитку залишається досить поширеною серед науковців.

Але є фахівці, які дослідили суперечність між теорією, доказами та популярністю гіпотези про інституції та інновації. Вони представляють докази того, що внутрішні інституції та інноваційна політика не визначають темпи технологічного розвитку. Натомість, вони стверджують, що міжнародні мережі, можливо, важливіші за інституції у визначенні національних темпів інновацій і технологічного розвитку. Наприклад, [Марк Закарі Тейлор](#) у своїй науковій праці «Політика інновацій: чому деякі країни кращі за інші в науці та технологіях» запроваджує нову теорію «творчої невпевненості», яка пояснює, як інституції та мережі підпорядковуються політиці [1]. Зрештою, баланс внутрішнього суперництва кожної країни із зовнішніми загрозами та подальшою політичною боротьбою є тим, що стимулює конкурентоспроможність інновацій та технологій.

В нашій статті піднімається питання щодо національної конкурентоспроможності в галузі технологічного розвитку і впливу на нього інноваційної політики. Вона синтезує дослідження національних темпів інновацій десятків країн за декілька десятиліть, об'єднуючи сучасні політичні та економічні знання й останні висновки про те, як вони стають лідерами в галузі інновацій і технологій.